

Perstekst

Vleesvarkens voederen met oogstresten dankzij de eiwit beschikbare behandeling.

Realisatie door KMO Vermeulen Construct NV (Ieper)

op bedrijf van Johan en Christel Lavens (Westrozebeke)

Binnen het innovatienetwerk Agreon werd recentelijk het innovatieproject van kmo Vermeulen Construct succesvol afgerond. De techniek, neergezet op een varkensbedrijf te Westrozebeke, betreft een thermische ontsluitingsinstallatie die toelaat om eiwit en zetmeel verteerbaar te maken voor éénmagigen (varkens).

Voederkosten op een varkensbedrijf.

Varkenshouders worden reeds jaren geconfronteerd met hoge voederkosten gecombineerd met lage afzetprijzen gekenmerkt door een sterke prijsvolatiliteit. Zich indekken tegen deze prijsrisico's kan met behulp van risicomanagement via termijnmarkten. Maar daarnaast is het behalen van uitstekende technische resultaten cruciaal om het hoofd te bieden aan hoge voederprijzen. Anderzijds kijken sommige varkenshouders ook op welke manier zij minder afhankelijk kunnen worden van de inkoop van (dure) mengvoeders. De import van de daartoe benodigde grondstoffen, zoals soja, zorgt ervoor dat ook de toeleverende veevoederindustrie weinig vat heeft op haar inkooprijzen. Heel wat gespecialiseerde varkenshouders houden daarom nu reeds eigen graan op hun bedrijf om zelf in te mengen. Heel recentelijk wordt nu ook nagegaan of dit met andere teeltopbrengsten ook kan. Het gaat hierbij om oogstresten van teelten zoals koolgewassen, waarvan gekend is dat dit plantaardig materiaal sowieso rijk is aan eiwit. Vooraleer varkens (éénmagigen) dergelijk eiwit kunnen opnemen, dient dit darmverteerbaar gemaakt te worden door bacteriën aanwezig in de dunne darm.

De eiwit beschikbare behandeling.

Het beschikbaar stellen van het aanwezige eiwit en zetmeel voor bacteriën gebeurt m.b.v. een thermische ontsluitingstechniek. De installatie bestaat uit een wasstraat die de verschillende gewasstromen ontdoet van onzuiverheden (o.a. zand) waarbij het waswater zoveel mogelijk gerecupereerd wordt. Daarna wordt deze stroom verkleind door een hamermolen. Een pomp duwt de natte stroom richting een buizencircuit die het hart van de installatie vormt. Het gaat hierbij om een buis-in-buis medium waarbij de omgevende mantel gevuld met warm water de gewasstroom in de middelste buis opwarmt. Dit gebeurt in 3 stappen waarbij achteraan het traject warmte wordt gerecupereerd om vooraan terug te benutten. Het circuit is spiraalvormig opgebouwd en beslaat in totaal 70 m lengte. Het is omgeven door isolatiepanelen en de temperatuur

loopt in het midden op tot 100°C à 120°C. Deze hoge temperatuur zorgt voor de verteerbaarheid en levert eveneens een product op vrij van besmettingen doordat potentiële toxines worden afgedood. Je kan dit proces zien als het stomen van de gewasstromen waarbij moeilijk te verteren materiaal, zoals vezels, wordt losgeweekt. Eens het product uit de ontsluiting komt, gaat het in een fermentatietank waar lactobacillen aan toegevoegd worden om een fermentatie te bewerkstelligen. De vorming van melkzuur genereert hierbij bovendien een smakelijker product, dat de opname door de vleesvarkens bevordert. De knowhow rond het fermenteren wordt aangeleverd door Jürgen Degraeve van het bedrijf Agriton, die meestapte als partner in het project.

LV Lavens / Vermeulen Construct NV

Het bedrijf van Johan en Christel Lavens te Westrozebeke is een gesloten varkensbedrijf met 300 zeugen (Rattlerow Seghers). Ze hebben twee dochters Sharon (15) en Shaniā (13) met een gezonde interesse in de stiel. Alle vleesvarkens worden gevoederd aan de hand van een brijvoederrantsoen. De zeugen en biggen nog niet, maar in de toekomst is het mogelijk dat daar omschakeling zal gemaakt worden.

Op de locatie in de Sprietstraat 4 is ook de mestverwerkingsinstallatie van de coöperatie Bio-Zes gevestigd. Dit is een samenwerking van zes varkenshouders uit vier gemeenten (Lavens Johan, Muylle Gerdy, Dumolein Luc, Cool Rik, Van Der Meulen Johan, Lammertyn Camiel en David). Zij besloten in 2007 om samen te investeren in de bouw van een biologische mestverwerking, die ze tot op vandaag samen uitbaten.

Daarnaast telt het bedrijf een 60-tal hectare akkerbouw met hoofdzakelijk teelten als halfvroeg en late aardappelen, schorseneren, wortelen en maïs. Er wordt dan ook al een aantal jaar met de nodige zorg CCM ingekuild om aan de varkens te voederen. Wekelijks komt ook de mobiele voederfabriek van Stijn Vanwildemeersch (<http://www.stijnvanwildemeersch.be/>) aan huis om diverse grondstoffen te malen en te mengen.

Het bedrijf is gelegen in een intensieve groenten verwerkende regio. De overschotten uit deze sector, alsook de overschotten gedurende enkele jaren van vrije bewaaraardappelen op het bedrijf zelf, maar ook bij collega-landbouwers die beschikken over spruitstokken, witloofwortelen,... deden het besef groeien om deze gewasstromen aan te wenden als varkensvoeder.

Dit idee kreeg vorm na vele conversaties met zaakvoerder Geert Vermeulen van Vermeulen Construct, die op het bedrijf het ventilatie- en voedersysteem verzorgt. Deze kmo, opgericht in 1998, heeft een omzet van 5 miljoen euro en stelt 16 mensen tewerk. Het bedrijf zet sterk in op innovatie in de agrarische sector. Recent werd een dochterbedrijf Detricon opgericht dat zich specifiek zal bezighouden met alles wat mestverwerking en nutriëntenrecuperatie betreft.

Ondertussen zijn de meest efficiënte gewasstromen reeds gekend. Daartoe werden de nodige analyses uitgevoerd op oogstresten zoals spruitkool, aardappelen, rode en witte kool. Deze analyses werden verricht door het laboratorium van ILVO en Vanden Avenne (Ooigem).

Het inmengen in het brijvoederrantsoen gebeurt in samenspraak met Hans Vander Linden van Provimi (Cargill), die op het bedrijf nutritioneel advies geeft. Inmenging gebeurt a rato van 10 à 12% van het volledige vleesvarkensrantsoen. Men hoopt dit nog te kunnen verdubbelen d.m.v. een nauwkeuriger formulering. Aan ontsloten product kan het in ieder geval niet ontbreken, aangezien de installatie de capaciteit heeft om 6 dagen op 7 operationeel te zijn. Dit wordt dan ook de volgende te nemen stap, waarbij Johan Lavens mits de nodige opslag als GMP-gecertificeerd bedrijf ontsloten / gefermenteerd product verkoopt aan derden.

Eiwit- en zetmeelvalorisatie door gebruik als brijvoeder.

Steeds meer varkensbedrijven kiezen vanaf een bepaalde schaalgrootte voor een brijvoederrantsoen in plaats van het klassieke droogvoeder. Met dergelijke omschakeling gaan vaak hoge investeringen gepaard voor het plaatsen van leidingen, troggen,... waardoor de installatie van een brijvoederkeuken pas loont vanaf een bepaalde grootte. Toch biedt brijvoeder heel wat voordelen door de verminderde afhankelijkheid van de aankoop van mengvoeders. Minpunt is echter naast de hoge investeringskost ook nog de grote variatie in aangeleverd product; dit kan sterk verschillen per transport. Met deze thermische ontsluitingsinstallatie kan die schommeling alvast ten dele weggewerkt worden door het inmengen van een stroom met constante samenstelling.

In West-Vlaanderen ligt het aantal varkensbedrijven met een brijvoederinstallatie relatief laag in vergelijking met bijvoorbeeld Antwerpen waar dit reeds op heel wat bedrijven is geïmplementeerd. Toch wordt de brijvoeder capaciteit in West-Vlaanderen geschat op ruim 50.000 vleesvarkensplaatsen, wat jaarlijks neerkomt op 125.000 stuks afgemeste vleesvarkens (2,5 rondes/jaar). Met een dagelijkse voederopname van 2,23 kg/dag leert een kleine berekening ons dat met een dergelijke installatie "slechts" 55 Ton aan oogstresten benodigd zou zijn (inmenging 20% van het totale rantsoen). Ons inziens is dit potentieel zeker beschikbaar bij veilingen, groentenverwerkende industrie,...

Meer weten?

<http://www.agreon.be> of contacteer Stefaan Serlet (info@agreon.be of T 051 27 32 24)

